

Woelige tijden

Het afgelopen schooljaar heeft het onderwijs continu in de belangstelling gegaan. Media, politici, beleidsmakers – allemaal hebben ze hun licht laten schijnen over de staat van het Nederlandse onderwijs.

Het begon allemaal met het rapport van de commissie-Rinnooy Kan. In de komende jaren vertrekt drie kwart van het lerarenkorps in het voortgezet onderwijs. Ook in andere sectoren dreigen grote tekorten. In zijn rapport *LeerKracht* adviseerde Rinnooy Kan dan ook om het beroep aantrekkelijker te maken. De beloning moest omhoog en afhankelijk worden van de opleiding. Zo zou het weer lonen om als academicus in het onderwijs te gaan werken.

Vervolgens kwam Jeroen Dijsselbloem met zijn vernietigende parlementaire onderzoek. Conclusie: de overheid heeft haar kerntaak – het zeker stellen van deugdelijk onderwijs – ernstig verwaarloosd. Het moet voor buitenstaanders een vreemde gewaarwording zijn geweest toen bleek dat deze conclusie door docenten volledig onderschreven werd. In welke andere sector zouden werknemers opgetogen zijn over een rapport dat de kwaliteit van hun werk zo in twijfel trekt? Een beter voorbeeld van de kloof tussen de werkvloer en beleidsmakers bestaat er niet.

Ten slotte bereikte minister Plasterk een akkoord met de vakbonden over betere arbeidsvoorwaarden in het onderwijs. Leraren kunnen makkelijker in een hogere functieschaal komen – tenminste, als ze geduld hebben tot 2020, want pas dan zal het volledige budget beschikbaar zijn.

Zo op het oog is er dus heel wat gebeurd in onderwijsland. Er is veel gepraat, veel gediscussieerd, veel gedebatteerd. De politiek is doordrongen van de noodzaak tot verandering; fouten uit het verleden mogen nooit meer gemaakt worden. Dus?

Dus niets. Concreet is er nog helemaal niks veranderd, alle goede bedoelingen ten spijt. Minister Plasterk belijdt in woord en gedachte dat hij lessen trekt uit het rapport van de commissie-Dijsselbloem, maar daden blijven achterwege. In een interview met *de Volkskrant* antwoordt hij op de vraag of hij 'Dijsselbloem' al heeft toegepast: 'Met het rapport in de hand heb ik voorkomen dat kennis van homo-emanipatie, milieu en mediawijsheid in de kerndoelen wordt vastgelegd.' Deze intensieve opmerking doet vermoeden dat de minister

nou niet precies begrepen heeft waar het Dijsselbloem om te doen was. Het is lovenswaardig dat Plasterk deze overbodige fluf niet in de kerndoelen wil opnemen, maar wanneer gaat hij de uitwassen van het nieuwe leren aanpakken? Hoe wil hij het competentieren dat het mbo en hbo uitholt, aanpakken? Kortom, hoe wil hij de onderwijskwaliteit weer gaan opwaarderen? Niemand die het weet.

Maar misschien hoeven we ook niet te wachten op de politiek die met oplossingen komt. Op een gegeven moment grijpt de markt zelf in. Zo neemt het aantal ouders dat hun kinderen naar een particuliere school stuurt, steeds meer toe. Kleine klassen, veel persoonlijke aandacht, nadruk op kennis. De instituten die vroeger alleen het eindexamenjaar aanboden, zijn uitgegroeid tot volledige scholen. Het is overigens wel een schitterende ironie dat het rücksichtslose gelijkheidsbeleid van de PvdA heeft geleid tot een kwaliteitsdaling, hetgeen op zijn beurt juist de ultieme klassenmaatschappij in de kaart speelt – alleen de welgestelden kunnen particulier onderwijs betalen.

Nog een voorbeeld. De voorzitter van het college van bestuur van Hogeschool InHolland, Geert Dales, heeft besloten om het onderwijs drastisch te intensiveren. Onder de kreet 'De studenten willen les, de studenten krijgen les' verhoogt hij het aantal contacturen voor eerstejaars naar 20 per week. InHolland, de eerste hogeschool die zich volledig overleverde aan het competentiegericht leren, verloor de afgelopen vier jaar 25 procent van de instroom aan nieuwe studenten. Zowel personeel als studenten klaagden steen en been, en de scores van InHolland in de *Keuzegids Hoger Onderwijs* waren beroerd. Met meer contacturen en een betere begeleiding wil Dales definitief een einde maken aan de neergang van InHolland. En zo keerde de wal het schip.

Als de politiek haar taak verzaakt, dan neemt op een gegeven moment de markt het over. Marktwerving is prima, maar het onderwijs is een overheidstaak. Centrale sturing is noodzakelijk om uitwassen tegen te gaan. Minister Plasterk, wanneer neemt u het stuur weer eens ter hand? ■

Johan Graus
Hoofdredacteur